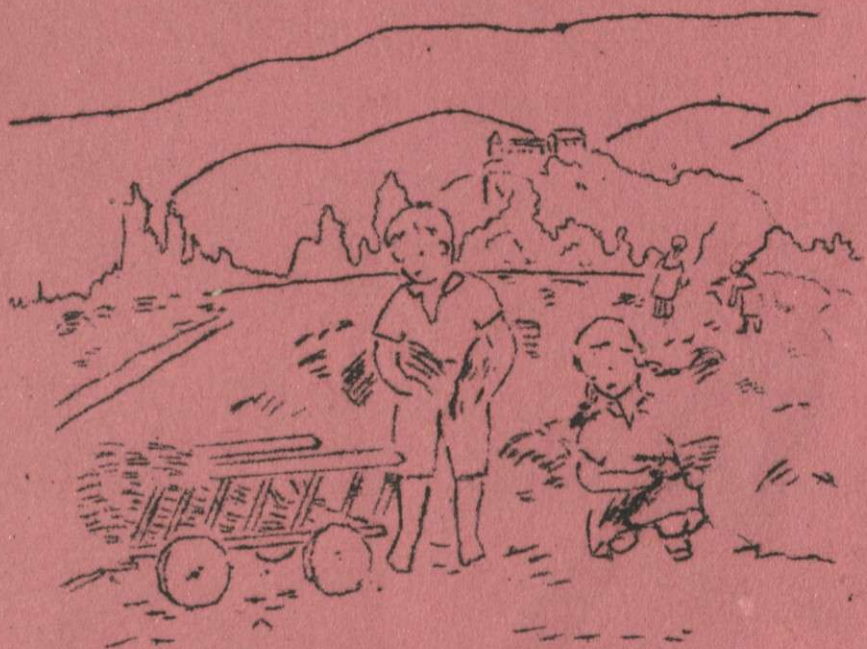

Urednik: M. H. Mihulica
Glavni urednik: Stjepan Kolar
P. 1946

Pratiti: M. H. Mihulica
Vrhovni: Stjepan Kolar
Kolo: Kolar

10. 8. 1944.
730 izvodov

Gorenjski PIONIR

JULIJ

1944

Izdaja POZSM za Gorenjsko.

1905

Ali ga poznate?

Ali ga poznate?
Bori se za trpeče brate,
partizane okrog sebe zbira,
bednim pot v svobodo utira

T I T O
NAŠ VODNIK

Ali vam je znano?
Zbral pogumno je armado,
z njo uničil bo sovraže,
nas popeljal bo do zmage

T I T O
NAŠ MARSAL

Jovanko Praprotnik

SPORAZUM

Pionirja Milan in Anica sta na sestanku prejela velik sveženj letakov, da jih razdelita v sosednji vasi. Njihov komandir Zmagoje naročil: "Te letake morata razdeliti prav po vseh hišah. Vsi ljudje morajo vedeti, da so s sporazumom, ki je bil sklenjen med našim maršalom Titom in predsednikom nove vlade dr. Šubašičem pozvani v skupno borbo proti okupatorju, prav vsi ljudje, ki so doslej še mislili, da se jim ni treba vojskovati."

"Malo počakajva", pravi med potjo Anica. "Milan, ti mi moraš še malo raztolmačiti, kaj vse pomeni ta sporazum, da bom lahko ljudem še kaj pojasnila o tem."

"Prav", je odgovoril Milan. Sedla sta v travo ob stezi.

"Vidiš Anica", je dejal Milan, "ko so Nemci zasedli našo državo, so se združili vsi pošteni misleči ljudje in so sklenili, da se bodo borili za našo osvoboditev. Nekateri politični voditelji so se pa takrat zbal, da bodo izgubili svoje službe. Zato so se raje udinjali okupatorju in so se v zvezi z okupatorjem začeli z orožjem boriti proti svojemu narodu. V zunanjem svetu so ti ljudje lagali, da so oni pravi borci za svobodo, doma pa so lagali, da so v zvezi z zavezniki."

V teku naše triletno borbe pa je ves zunanji svet in vsi naši zavezniki, ki so k nam poslali svoje vojaške zastopnike, spoznali, kdo so tisti, ki se res borijo za našo osvoboditev in kdo so tisti, ki na strani okupatorja pomagajo uničevati naš narod.

Tako je dne 16. junija prišlo do znamenitega trenutka, ko sta vrhovni komandant naše NOV maršal Tito in predsednik nove jugoslovanske vlade dr. Šubašič podpisala sporazum.

V tem sporazumu so od nove vlade in od naših zaveznikov priznane vse pridobitve naše triletno borbe. Nove vlada in tudi kralj Peter II. ter vsi naši zavezniki so pred vsem

svetom povedali, da je edino naša NOV pod vodstvom maršala Tita tista vojska, ki se bori proti okupatorju za osvoboditev Jugoslavije. Vsi ostali voditelji kakor Rupnik, Mihajlovič, Nedič in drugi so pa postali pred vsem svetom razgaljeni kot narodni izdajaki."

"Potem je pa res skrajni čas", je rekla Anica, "da odpremo oči vsem, ki še vedno čakajo doma. Lasti bova te letake raznosila po vseh hišah in družinah, ki imajo svojce pri domobrancih. Kajti slovenski domobranci so tudi taki zapeljanci, katere je Rupnik prodal Nemcem, da bi se z njimi vred borili proti lastnemu narodu. V vsaki domobranski družini bova povedala, naj dobro prečitajo ta letak o sporazumu, da bodo uvideli, kdo je tisti, ki se v zvezi z zavezniki bori za našo osvoboditev. Potem bodo pa lahko spoznali, da so domobranci tisti, ki se borijo na strani Nemcev zato, da bi uničili naš narod."

"Da. In še to morava povsod povedati", je odgovoril Mišan, "da naj te družine kar hitro pokličejo svoje zapeljane domobrance domov in naj pomagajo vključiti se v našo NOV; sicer jih bosta kaj kmalu naša in zavezniška vojska našli v vrstah okupatorjev in bodo pred narodom obsojeni kot zločinci in narodni izdajalci."

"Zdaj pa le brž na delo!" Pograbila sta letake in pohitela v sosednjo vas.

--- o ---

"VSI V BOJ PROTI OKUPATORJU!"

"ŽIVEL MARŠAL T I T O!"

PRVA SLOVANSKA UČITELJA, SVETA BRATA CIRIL IN METOD

Praznovali smo važno obletnico! Pred več kot tisoč leti sta po krajih, kjer se prebivali naši predniki Slovani potovala sveta brata Ciril in Metod. Prišla sta k Slovanom, da jih bosta pokristjanila in naučila domačega jezika. Brata sta vložila ves trud in dala sta Slovanom abecedo in prvo knjigo v domačem jeziku. Do takrat namreč naši predniki niso imeli svojih knjig in tudi niso znali pisati in brati.

Proti temu so se dvignili Germani, to so predniki današnjih Nemcev in jima pričeli nasprotovati. Ni jim bilo prav, da bi se Slovani učili brati in pisati in so jih na vse načine preganjali.

S pomočjo izdajalcev je bila zatrta domača beseda. Sveta brata pa sta bila pregnana. Toda delo velikih bratov ni umalo, živi še danes in mi izpolnjujemo borbo z nasledniki divjih Germanov -- z Nemci, ki so nam hoteli zatreti naš jezik in nam vzeti svobodo. Mi bomo ta boj dobojevali in zmaga se je že nagnila na našo stran. Vsi Slovani smo združeni v tej borbi in delo svetih bratov Cirila in Metoda izvršujemo v največji in najtežji borbi vseh časov.

--- o ---

"VSI V BORBO ZA NAŠE PRAVICE!"

"VSI V BORBO PROTI SKUPNEMU SOVRAŽNIKU!"

V naši novi šoli se učimo...

Náša nova šola

Šel sem skozi vas - kopala se je v soncu; po gričih so kosili, seno je šumelo in odnašali so ga v velikih koših pod streho.

Pozdravim! Kmet, ki je nesel velik tovor sena, se je oddahnil, sedel je v travo in pričela sva govoriti.

"Pri nas so vsi v partizanih, nihče ni v nemški vojski", mi je pravil, "ampak imamo še vojake, mlade pionirje. Pogledaj tam za drevo, tam je zaseda, nihče ne more neopazen v vas."

Res, tam je stal pionir, ko so se njegovi tovariši borili s črkami v šoli. V neposredni bližini je stalo šolsko poslopje. Dobil sem dovoljenje, da smem v razred.

Začuden sem obstal. Na steni je visela Titova, Churchillova, Rooseveltova in Stalinova slika. Poleg teh so bili narisani zemljevidi vseh evropskih bojišč, puščice pa so kazale smeri prodiranja zavezniških armad. Velike živobarvne črke so se smejale na velikih polah papirja, zraven pa so bile pritrjene vsemogoče fotografije naših krajev.

Otroci so bili živahni. Vsakdo je hotel nekaj povedati, toda po redu in ne vsi vprek. Bili so poslušni in so ubogali, kar jim je ukazala tovarišica učiteljica. Tedaj je eden vstal in pripomnil, da se znajo že tudi sami učiti in so to tudi pokazali. Pionir je stopil pred ostale in jim rekel: "Tovariši, pokažimo, da smo se naučili ubogati in da znamo poslušati vsakogar, ki prav ukazuje."

Govorili so o vsem, kar so se naučili. Odgovarjali so točno in natančno. Tovarišica učiteljica se ta čas prav nič ni vtikala v njihov pogovor.

To je nova šola, to je nov duh, ki je zajel naše pionirje. Z žarečimi lici v neprestani tekmi, kdo bo več in boljše povedal, so se vrstila vprašanja in odgovori.

Poslovil sem se. V duhu pa sem mislil samo nanje, ki ustvarjajo novo, boljše in res pravo šolo.

=====

"VSI V NAŠO NOVO ŠOLO!"

=====

PIONIRJI PIŠEJO PARTIZANOM

Dragi partizani!

Danes vam pišemo sami. Naša tovarišica učiteljica ima že mnogo dela. Vsi znamo že pisati. Učimo se tudi o maršalu Titu in partizanih. Pojemo partizanske pesmi. Lbiramo hrano

in vse kar dobimo za
vas. Zadnjič smo do-
bili celo mekega dezert-
terja. Izročili smo ga
brigadi. Vsi se borimo
z vami. kmalu bomo
pregnali Nemce.

Smrt fašizmu-svoboda narodu!

Pionirji

Vse za naše partizane!

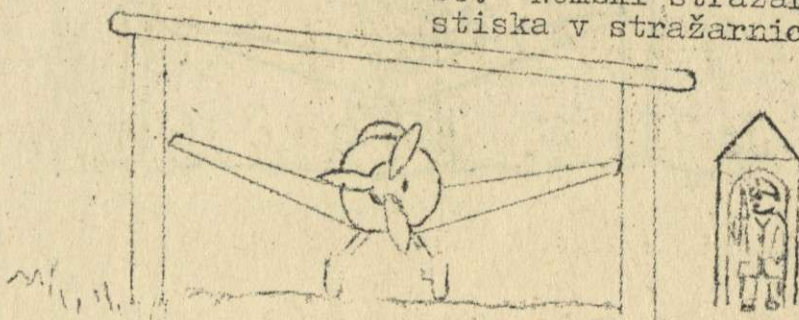
Vse za našo zmago!

NAŠI PIONIRJI TEKMUJEJO

Sabotaža na letališču

Letalo stoji pod velikim šotorom. Dež lije. Pionirji se posvetujejo. Čas je primeren. Mračni se. Nemški stražar se stiska v stražarnici.

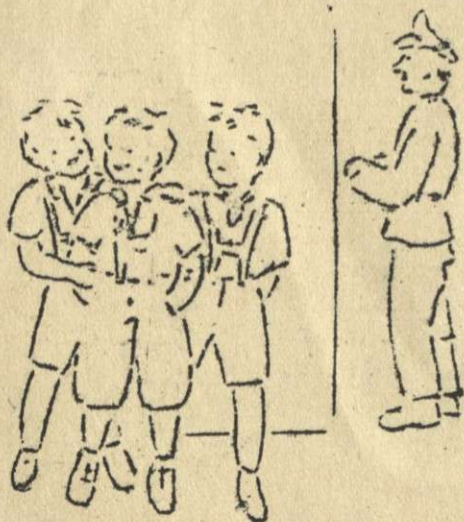
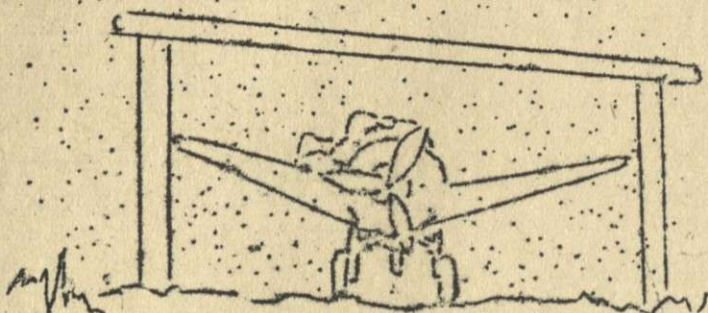

Previdno se plazi pionir Pavle po stezicah do kraja, kjer stoji letalo.

Zhubi se v šotoru in
z vso naglico odvrta
črpalko za bencin...
Po isti poti se pla-
zi skozi žito domov.

Drugi dan so pionir-
ji gledali bes Nem-
cev, ki so popravlja-
li letalo, pa niso
mogli ugotoviti kdo
je tisti, ki je na-
pravil tako uspelo
sabotažo.

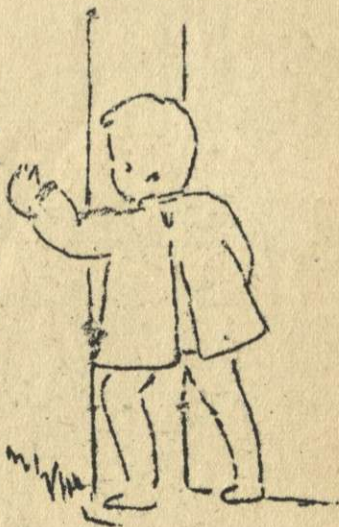

Mali Franček in njegov prijatelj Franc

Marsiko pozna maloga Frančka, ki je komaj 3 leta star, pa je doživel že marsikaj. Ko pridejo partizani se postavi na prag in pozdravi s stisnjeno pestjo: "Zdravo valis!" (Zdravo tovariš). Vsi partizani ga imajo zelo radi, ko se spreheja z leseno puško in bombami za pasom.

Pred nekaj dnevi so Švabi obkolili njegovo hišo v kateri so bili takrat tudi partizani. Pričeli so streljati in partizani se se prebili iz obroča. Mali Franček je uvidel, da je skrajni čas, da se umakne in je v sami srajčki in bos jurišal skozi švabsko vojsko in jo srečno odnesel. Lilo je kakor za stavo.

Francek se je nahajal v skrivališču in opazoval ves moker in premražen kdaj bodo Švabi odšli. Potrpeti je moral več kot eno uro. Toda skrivališča ni zapustil.

Ko je Francek slišal zopet slovensko govorico in je vedel, da so se vrnili partizani se je opogumil in je šel v hišo. Njegova mati in vsi so bili v skrbeh, da se mu ni kaj pripetilo. Toda Francek je ponosno primahal ves moker in premražen in prave njegove besede so bile: "U al' so Svabe strel'al'."

Mali Francek je moral skupaj s starši zapustiti svoj rojstni kraj in se napotiti na osvobojeno ozemlje. Upamo, da bomo v kratkem še kaj zvedeli o našem hrabrem Francku.

Silvo

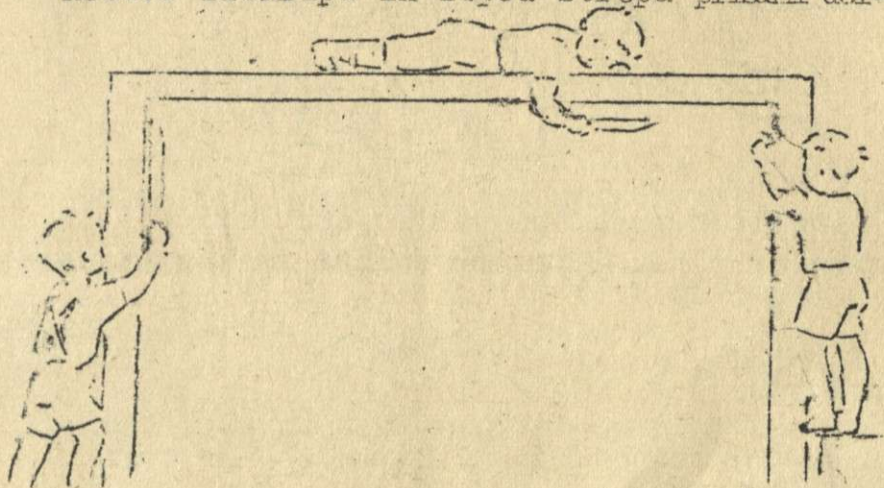

NOVI ŠATORI

Štab pionirske čete je pri posvetu. Načrt dela za akcije. Ga že ima! Patrole oprezno obkrožijo sokolski dom. Cink - kamenček prileti v okno. Kaj bo sedaj? Nič! Vse tiho! Kakogar doma!

Kš, -kš-kš; - od vseh strani planejo na dan mali vojščaki in izginejo v veliko mračnostavbo. Vsak kotic poznajo še od prej, ko so bili še deca.

Ročica zaškripa in izpod stropa prišumi del-

ga, široke kulisa gledališkega ozadja. Nož se zasveti. R-r-rsk in platno je odrezano od droga. Hitro še drugega in petega pa hajd z njimi v grnovje in brž narazen!

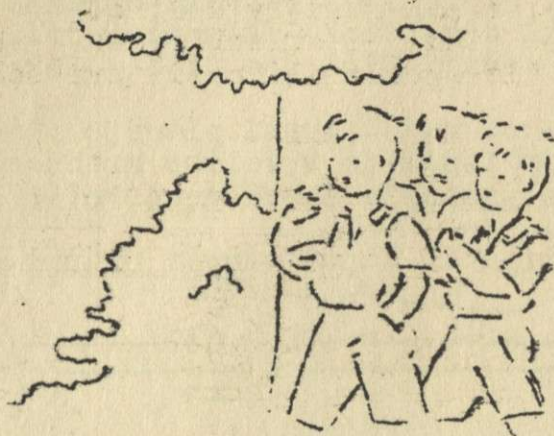
Drugi dan je četica težko otovorjena ubirala skrite stezice tja gor v zeleno državo.

Kš-kš-kš! Iz grma stopi velik, strog partizan z orzostrelko čez ramo in vencem okrog pasu. Komandir pionirske čete mu stopi strumno naspoti, pozdravi in raportira:

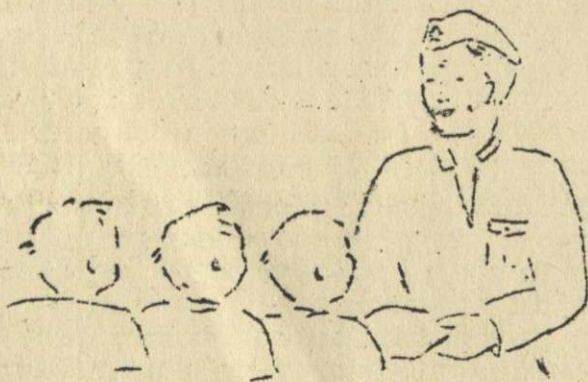

- "PIONIRJI! TEMUJTE V SABOTAŽNIH AKCIJAH!"

"Tovariš, akcija je izvršena; prinašamo nove šotore."

Partizan pregleda postrojeno četico in prinešen plen. Obraz mu zažari in ganjen po-

hvali hrabre pionirje za iznajdljivost in požrtvovalnost. Vsakega potrepija po rami in pristavi: "Ker ste tako dobro izvršili akcijo, vam podarim tole lepo sliko našega vrhovnega komandanta maršala Tite, imejte ga za vzor junaštva in ljubezni do naroda in zatiranih, posebno pa si zapomnite, da je on

povedel naš narod v borbo proti zasovraženemu okupatorju."

Žarečih lic so pionirji sprejeli sliko maršala Tita. Strumno je pozdravila četica in šla po skritih stezah nazaj v dolino.

Med potjo so pionirji sklenili, da bodo sliko maršala Tita poklonili naši novi šoli.

--- o ---

=====

- "PIONIRJI! POROČAJTE NAM O SVOJIH USPEHih!"

=====

NEVARNA POT

Bil sem na sestanku pri partizanih. Razpravljali so, kako bi v bližnji vasi dvignili pisalni stroj, ki je bil zanje pripravljen.

Kako priti do stroja, ki ga tako **kravvo** potrebujejo? Misel mi šine v glavo. Toliko sem že slišal o drznih akcijah, ki so jih pri našem dnevu in švabom pred nosom napravili naši pionirji. Ostal sem in rekel tovarišem partizanom: "Jaz bom pripeljal stroj iz vasi." Neverjetno so me pogledali - ali, ker ni bilo druge rešitve, so privolili na pokušin srečo.

Odšel sem domov. Doma vzamem voziček, nanj naložim sod, v sod pa nasujem k ompirja in žvižgaje odidem z vozičkom v sosednjo vas.

=====

ŽIVLJO EDINSTVO IN BRATSTVO JUGOSLOVANSKE

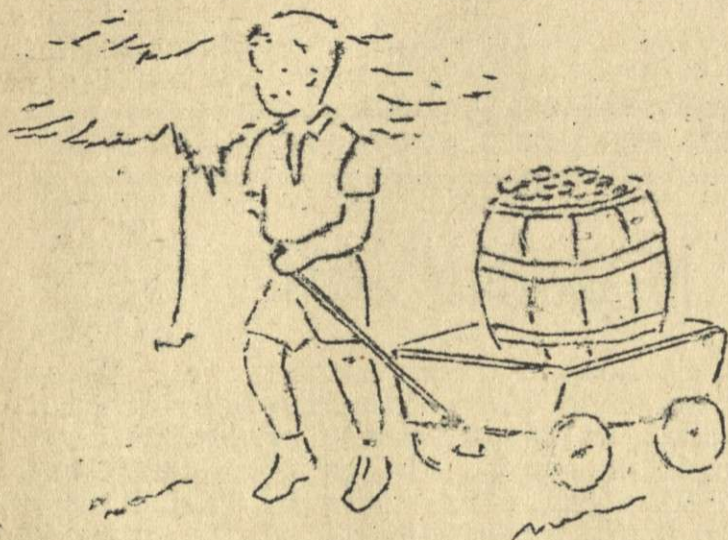
MLADINE !

=====

"Kam pa pelješ krompir?" "Pa kar v sodu!", so kričali otroci in tovariši mojih let sredi vasi nad menoj.

"Teti ga peljem, ker ga ji je zmanjkalo", sem odgovoril.

Dospel sem v sosednjo vas. Voziček sem zapeljal na dvorišče tiste hiše, kjer so imeli partizani shranjen pisalni stroj. Tjude sem povedal, zakaj sem pripeljal v sodu krompir. Brž smo pretresli krompir, položili stroj v sod in ga zasuli s krompirjem.

Ne meneč se za nikogar, sem odpeljal stroj proti domači vasi. Komaj pridem v vas, zagledam kakih 50 metrov pred seboj švabe, ki so delali preizkavo v vasi. Rad bi zavil v stran, toda, ker so me že videli, ni bilo več mogoče. Malomarno sem peljal voziček naravnost proti njim in požvižgaval.

=====

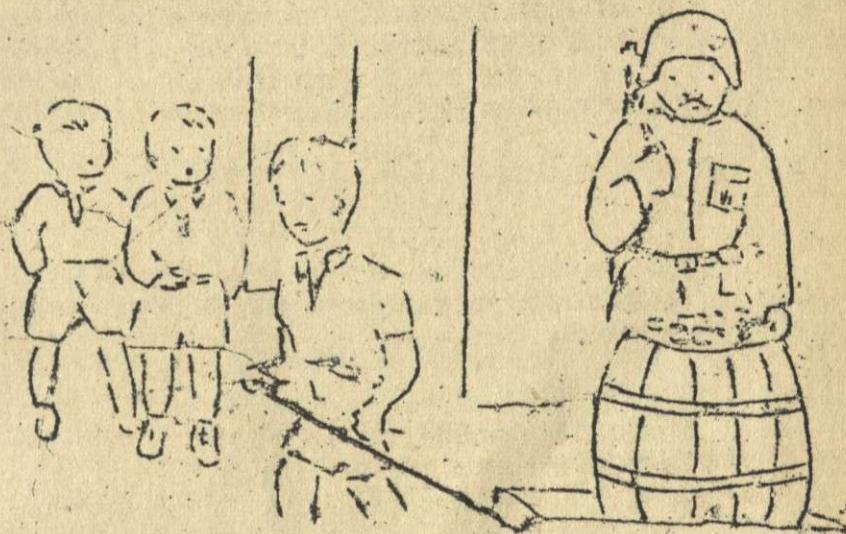
ŽIVEL MARSAL T I T O !

=====

Vendar so se mi v resnici kar malo tresle hlače, zlasti, ko sem prišel do njih in je nek zelenec pristopil k vozičku ter pogledal v soč. Ko je videl, da peljem krompir, so me pustili in šli naprej.

Na nesrečo so se pa pojavili zopet tisti otroci in vpili nad menoj, zakaj nisem teti oddal krompirja. V jezi jim še odgovoriti nisem mogel. Le sreča, da Švabi niso razumeli otrok, sicer bi se gotovo obrnili nazaj.

Srečno sem pripeljal stroj do doma in ga nesel partizanom.

Tovariši partizani se niso mogli dovolj nadeždati. Pohvalili so me, kako sem korajžen. Jaz sem bil pa zadovoljen, da se je vsa stvar tako srečno iztekla.

ZBIRAJMO PAPIR ZA "PIONIRJA" !

Zdaj sem pa že tudi vse vaše fantičke organiziral, da ne bodo še v kakšnem podobnem slučaju tako kričavo račovedni. Vse sem že precej izuril in vsi smo hrabri Titovi pionirji.

Komandir pionirske čete
iz Zasavja

ZA BISTRE GLAVICE

Iz samih lukenj narejeno,
držim ti vendar, kar se da;
če mi iz srede vzameš eno,
razpadem ti na konca dva.

(вѣтъра)

Dva za dvema v eno smer bežita,
vendar ju nikdar ne dohitita.

(воз на штирих колесих)

Kopita nosi, ni čevljar,
sedlo ima, ni sedlar.

(оседлан коня)

Noge v blatu,
glava v zlatu.

(бѣнѣца)

=====

NITI ZRNA ŽITA OKUPATORJU !

=====

Pionirčki ali že veste...

Da Rdeča Armada zmaguje kakor do sedaj še ni zmagovala nobena armada na svetu in si je priborila nesmrtno slavo;

da je bilo samo v teku štirih tednov ujetih, pobitih in ranjenih preko en milijon nemških vojakov in ujetih 26 generalov;

da so bila osvobojena mesta: Vitebsk, Orša, Mogilev, Narva, Pskov, Ostrov, Polock, Bobrujsk, Dvinsk, Kovel, Pinsk, Vilna, Bjalistok, Brest-Litovsk, Lublin, Ivon, Pšemišl, Kovno itd.;

da je zmagovita Rdeča Armada skozi Baltiške države prodrla do morja;

da se zmagovita ruska vojska že bori v Varšavi;

da se Rusi nahajajo že na mejah Prusije in da prodirajo proti Čehoslovaški;

da je jugoslovanska armada v Rusiji že pripravljena za tisto fronto, ki je najbližja mejam Jugoslavije in je ta brigada že poslana poslanice maršalu Titu in borbene pozdrave bratom v domovini;

da je Hitler v svojem govoru leta 1941. povdaril, da bo imel parado svoje vojske v Moskvi. Ta parada se je zadnje dni vršila; toda nad 57 tisoč Nemcev je korakalo skozi Moskvo kot vojni ujetniki;

da je bil izvršen na Hitlerja atentat. Hitler je bil ranjen in je dal postreliti ogromno število ljudi, ki so sodelovali v zaroti;

da zavezniki v Italiji napredujejo nezadržno. Zavzeli so glavni pristanišči Livorno in Ancono in še mnogo drugih krajev;

da so zavezniške invazijske armade v Franciji prodrle globoko v nemške utrdbe;

da zavezniško letalstvo vsak dan s tisoči bombniki bombardira nemške položaje na frontah in nemško vojno industrijo v zaledju;

da so Nemci naredili veliko ofenzivo na osvobojeno ozemlje na Dolenjskem, bili pa so krvavo odbiti in so izgubili nad tisoč mrtvih;

da so edinice IX. korpusa v veliki ofenzi-
vi na progi Podbrdo - Gorica razbile železni-
ško progo in je bilo samo mostov skupni
dolžini preko 400 metrov porušeni; razbili so
več sovražnih postojank;

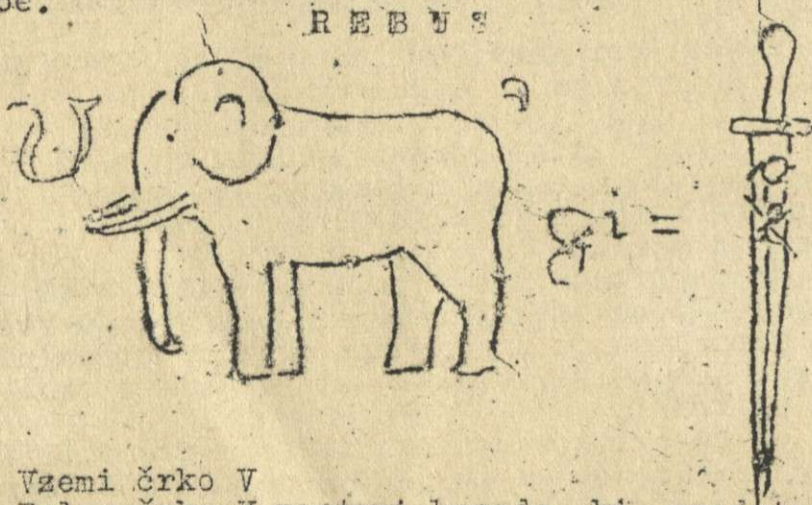
da so naši borci razbili belogardistično
postojanko v Hotavljah;

da po vseh delih Slovenije domobranci v ve-
likem številu z orožjem vred vstopajo v vrste
NOV;

da so partizani uničili rudnik v Zagorju,
ob tej priliki je odšlo v partizane okrog 700
mož, žen in otrok;

da naša hrebra NOV poč vodstvom slavnega
maršala Tita osvobaja vedno nove predele dr-
žave in zadaja okupatorju, vsak dan hujše iz-
gube.

REBUS

1. Vzemi črko V
2. Poleg črke V postavi besedo, ki predstav-
lja narisano žival, besedi odbij zadnje čr-
ko.
3. Kar dobiš spoji z "gi" v eno besedo.
4. Znak = uporabi kot besedo "je" in ga po-
stavi še poleg dobljene besede. Slika, ki
je narisana poleg predstavlja meč. Besedo
meč spremeni v toliko, da namesto "e" vze-
meš črko "o".

Tako boš dobil izrek, ki je velikega
za našo borbo.

